

Areth Kynsa

***A wre tas ha bras rimya
yn Kernewek Kres?***

Dr Ken George

Pennseythun Gernewek 2024

An geryow *tas* ha *bras* yn yethow Brythonek

Predennek	Bretonek	Kembrek	Kernewek Koth	Kernewek Kres	Kernewek Diwedhes
<i>*tatos</i>	<i>tad</i>	<i>tad</i>	<i>tat</i> ['ta:d]	<i>tas</i> ['ta:z]	<i>taz</i>
<i>*brasso-</i>	<i>bras</i> ['bra:z]	<i>bras</i>	<i>bras</i> ['bra:s]	<i>bras</i>	<i>braz,</i> <i>brauze</i>

Deklarya an gudynn

- /tad/ yn Hengernewek a janjyas dhe /taz/ y'n 13ves kansblydhen.
- An /-d/ levys a withas an lev; ytho *tas* yn Kernewek Kres o ['ta:z].
- An ger *bras* a'n jevo [s] yn Kernewek, Bretonek ha Kembrek Koth.
- [s] a drigas yn Kembrek, mes dos ha bos [z] yn Bretonek ha Kernewek.
- <z> a omdhiskwedhas a-dro dhe 1600, mes [z] a yll bos kottha;
ny wodhon p'eur y chanjyas [s] > [z] awos y vos skrifys <-s>.
- Wosa an chanj [s] > [z], *bras* > *braz* a rimyas gans *tas* > *taz*.
- Kyns an chanj, ny wre *bras* ['bra:s] rimya gans *tas* ['ta:z].

Alhwedh an digolm?

- Da o gans nebes skriforyon an gwariow-merkyl (dres oll BK) kavos rimyow perfyth; ny via da gansa rimya ['ta:z] ha ['bra:s].
- Ytho, mar kwren rekna niver a rimyow yntra *tas* ha *bras*, y hyll ri dhyn gidyans a-dro sonyow an geryow ma.
- Mars yw rimyow a'n par ma kemmyn, yma chons aga bos leverys gans [-'a:z] aga dew.
- Mes mars yns marnas boghes anedha, yma chons bos an leveryansow hwath ['ta:z] ha ['bra:s].

Niver a rymyow *tas - bras*

	PA	PC	RD	OM	BM	BK	CW
Niver	3	3	0	9	0	1	28
Niver yn mil linenn	1 . 4	0 . 9	0 . 0	3 . 2	0 . 0	0 . 3	11 . 0

- An niver a rymyow yw isel lowr yn pub skrif, marnas CW.
- Ytho y hevel bos an chanj ['bra:s] > ['bra:z] y'n 17ves kansblydhen.
- Ober manylyekka a dhiskwedh an keth siwyans.

An poll rag rymyow

A pe an keth son gans *tas* ha *bras*, y fia unn poll a eryow diworto a yllir dewis rymyow. Otta an geryow, ha'ga menowghder y'n tekstow:

TAS hag erell

bras 2, *dremas* 33, *gas* 69,
gwlas 147, *has* 41, *kas* 'war' 18,
mas 88, *pras* 6, *ras* 71, *stras* 1,
tas 479

SOMM 955

BRAS hag erell

blas 1, *bras* 370, *glas* 'blue' 36,
glas 'maw' 7, *gnas* 2, *gwas* 100,
kas 'hate' 12, *pas* 'cough' 3

SOMM 531

Braster an poll yn tien = $955 + 531 = 1486$

An chons a dhewis an rim *tas* - *bras*

- Hwath a pe an keth son gans *tas* ha *bras*, an chons a dhewis *tas* avel an kynsa ger = $479 / 1486 = 32\%$.
- An chons a dhewis *bras* avel an nessa ger = $370 / 1486 = 25\%$.
- Ytho an chons a dhewis *tas* ha *bras* = $32\% \times 25\% = 8\%$.

	PC	RD	OM	PA	BM	BK	CW	VLC
Niver a rymow kevys gans geryow avel TAS - BRAS	76	52	124	40	36	70	126	10
8.0% a'n re ma = niver gans <i>tas</i> - <i>bras</i> aga honan, gortosys a pe an keth son	6	4	10	3	3	6	20	1
Niver gwir a rymow <i>tas</i> - <i>bras</i>	3	0	9	3	0	1	28	0

Gorfenn

- An dustuni a dhiskwedh bos *tas* ha *bras* leverys yn tihaval kyns CW.
- Hemm a skoedh an re a wra po a vynn dissernya yntredha dre skrifa *taz* ha *bras*.

Rhymes in <-ys> in BK

